

Spalio 17 d. pirmą kartą mūsų šalies istorijoje Lietuvos viešėjusi Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Siaurės Airijos Karalystės (Jungtinės Karalystės) karalienė Elžbieta II ir Edinburgo hercogas apsilankė Lietuvos Respublikos Seime, kur karalienė pasakė vienintelę oficialią kalbą viso valstybinio vizito Baltijos šalių metu, taip išskirdama Lietuvą iš kitų jos vizituojamų šalių.

Jos Didinybė, kreipdamasi į Seimo Pirmmininką, maloniai padėkojo "už šiltą priėmimą ir galimybę kreiptis į Lietuvos Respublikos Seimą". Kalbą ji pradėjo nuo savo išpūdžių, kuriuos jai paliko Seimo fojė specialiai surengta paroda, pasakojanti apie Lietuvos Seimų ir valstybinių istoriją. "Ką tik apžiūrėta paroda priminė tiek ilgą Lietuvos, kaip Europos valstybės, istoriją, tiek dramatišką jūsų tautos Nepriklausomybės atkūrimo procesą

prieš gerus 15 metų. Stovėti čia, kur kovoje už laisvę savogybe rizikavo tiek daug žmonių, yra didžiulė garbė", – teigė Elžbieta II, į Seimą atvykus i tiesiai iš Antakalnio kapinių, kur ji, lydima mūsų šalies Prezidento ir jo žmonos, pagerbė už Lietuvos laisvę kritusius didvyrius.

Pristatydama savo pirmajį vizitą, ji pirmiausia atidavė pagarbą ir pabrėžę, kad niekada neturetų būti pamiršta tai, ką Lietuva iškentėjo savo kelyje į laisvę.

"Siandien Vilniuje princas Filipas ir aš, pažymėdami višų trijų tautų pasiekimus, pradedame savo pirmajį vizitą Baltijos valstybėse. Jūs iškiliote iš Sovietų sąjungos šešelio ir suklestėjote kaip nepriklausomos valstybės. Užėmėte sa-

vo teisėtą vietą tarptautinėje bendruomenėje ir tapote geriamomis Europos Sąjungos ir NATO narėmis. Tai buvo politinė, ekonominė ir socialinė transformacija. Europos istorija turi vos keletą analogų. Tačiau niekada neturetu-

me pamiršti to, ką Lietuva iškentėjo savo kelyje į laisvę. Žudynių, kankinimų, deportacijų ir trėmimų metai, trukė didesnė 20 amžiaus dalj, yra vieni tamsiausių mūsų žemyno istorijos puslapių. Čia, Vilniuje, mes negalime pamiršti ir Holokausto tragedijos. Britų žydų bendruomenėje yra daug tokų, kurių šeimos nariai Amžinojo poilsio atgulė Lietuvos žemėje. Aš reiškiu pagarbą visiems tiems, kurie priešinosi taip dažnai šiam tikslui paaukodami savo gyvybes", – sakė Jos Didinybė.

Savo tautos vardu ji prisiminė, kad okupacijos metais Jungtinės Karalystės ir Baltijos valstybių ryšiai buvo apriboti.

(keliamas į 2 psl.)

LPKTS ir TS PKTF valdybų posėdžiai

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos posėdis įvyko spalio 13 d. Kaune. Darbo ataskaitą pateikė LPKTS valdybos pirmmininkė J. Marcinkevičienė.

Rugsėjo 2 d. valdyba posėdje priėmė nutarimą dėl žuvusių partizanų Motinų pagerbimo, pritvirtinant prie paminklo (arba pastatant atskirai) lentelę su užrašu „Čia ilisisi partizanų Motina“. Buvo sudaryta darbo grupė (A. Lukša, P. Jakučionis, V. Sakalauskas, J. Endziulaitis), kuriai šiuo klausimu būtų teikiami siūlymai ir optimalus sprendimo paieškos.

Valdyba kreipėsi į LPKTS filialus prašydama surinkti ir pateikti duomenis apie partizanų Motinų kapus. Šiuo metu gauta duomenų iš Anykščių, Jurbarko, Ignalinos, Palangos, Kauno, Prienų, Šakių, Šiaulių, Varėnos filialų. Nors šis darbas yra sudėtingas ir atsakingas, jis bus teisiamas. Laukiame duomenų iš kitų filialų.

Posėdje svarstyti Tremties ir rezistencijos muziejaus Kaune reorganizavimo ir „Laisvės kovų archyvo“ leidybos klausimai. Įsteigtas LPKTS Ignalinos filialas ir

patvirtinta valdybos sudėtis (LPKTS Ignalinos filialo valdybos pirmininku patvirtintas R. Kačiulis).

Svarstyti LPKTS Finansų komiteto siūlymai ir Vyriausybės finansinės paramos kultūrinei veiklai paskirstymas. Aptartas rugsėjo 22 d. renginys „Algimanto apygardos partizanų takais“, kurį organizavo LPKTS Panevėžio filialas. Valdybos nariams pateiktas LPKTS 2007 m. veiklos plano projektas.

Posėdje buvo perskaitytas Kovo 11-osios Akto signataro A. Endriukaičio kreipimasis „Genocido bylų reikalui“ (spausdinama atskirai).

* * *

Tėvynės sąjungos Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos (TSPKTF) posėdje politines aktualijas apžvelgė frakcijos pirmininkas, Seimo narys dr. P. Jakučionis. Jis priminė, kad Seime svarstomi Archyvo įstatymo pakeitimai. Dviem iš trijų P. Jakučionio siūlymams Seimas pritarė. Vienas iš jų – kad priėjimas prie archyvų būtų viešas. Socialdemokratai šiam svarstymui pareikalavo pertraukos.

(keliamas į 2 psl.)

Lietuvos piligrimai – buvę tremtiniai lankesi Prancūzijoje

Iškeliaujame...

Rugsėjo 12 d., kaip ir kasmet, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai išvyko piligriminėn kelionėn. Siemet – į Prancūziją. Kelionė, kaip ir visada, prasidėjo Kauno Jėzuitų bažnyčioje. Išklausę garbaus kungių auko jamas šv. Mišias, pasimeldę ir gavę palaiminimą, išvyko-me.

Piligriminės kelionės organizatorė gydytoja Irena Pajarskienė pristatė piligrimus, atvykusius iš vienos Lietuvos: Kauno, Vilniaus, Klaipėdos, Vilkaviškio, Marijampolės, Alytaus, Joniškio, Tauragės, Kynbartų bei Šilalės. Beveik visi jie – buvę tremtiniai, politiniai kaliniai, rezistentai ar jų vaikai, vaikaičiai. Kelionėn išsirengė ir jaunutė Edita iš Alvitoto su močiute Salomėja, buvusia tremtine, ir dvi sesutės, atvykusios iš Rusijos atostogų į Lietuvą. Abi gimusios Krasnojarsko srityje, tremtinių šeimoje. Tai puikios moterys, mylinčios savo tėvų

tremtinių gimtinę, kasmet čia atostogaujančios, uoliai besimokančios lietuvių kalbos.

Nemaža dalis piligrimų, jau eilę metų keliavusių drauge, aplankiusių Italiją, Čekiją – Slovéniją, Lurdą bei daugelį kitų vietų, džiaugėsi susitikę,

Lietuvos piligrimai – buvę tremtiniai mėgavosi kelione

pasijuėtos tos pačios „Saulėgrąžos“ dalyviais. Mūsų gidės Teodoras Dilkiene nuoširdumas, taktiškumas žavėjo „Saulėgrąžos“ keleivius visą kelionės laiką. Džiaugėmės

jos rūpesčiu, meile ir atidumu kiekvienam iš mūsų.

Paliekame Lietuvą

Lenkijoje pravažiavome Lomžą, kur Popiežius Jonas Paulius II meldėsi už Lietuvą. Grožėjomės šventinčiomis bažny-

(keliamas į 4 psl.)

Numeryje skaitykite:

3 **Jungtinė
Tautų Saugumo Ta-
ryba pataikauja
Maskvai**

5 **Pastatytas pa-
minklas žuvusiems
Dainavos apyg. Ša-
rūno rinkt. partiza-
nams**

6 **Vytautas Svi-
las – vienas iš pir-
mųjų 1940 m. rezis-
tentų, visą gyveni-
mą aktyviai kovoje
dėl Lietuvos nepri-
klausomybės**

Dėmesio!

LR Vyriausybės 2006 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 868, atnaujinamas materialinės žalos atlyginimas asmenims, Antrojo pasaulinio karo ir okupacijų metais išvežtiems priverstiniam darbams, buvusiems getuose, įkalinimo įstaigose ir kitose laisvės atėmimo vietose.

Asmenys, dar iki šio laiko neatsiėmę jiems priklausantių išmokų – 20 Lt už nelaisvėje išbūtą vieną mėnesį, turėtų kreiptis į apskrities, kuriai dabar priklauso įkalintojų asmens tuometinė gyvenamoji vieta, mokesčių inspekciją. Inspekcijoje pateikti savo teisių atkūrimo pažymėjimą, įrodantį teisę gauti šią išmoką, ir savo asmens tapatybės dokumentus.

Jei asmuo miręs, jam priklausiusi išmoką turi teisę gautijo turto paveldėtojai, jei jie pateikia mirusio asmens mirties pažymą, jo teisių atkūrimo pažymėjimą ir savo tapatybės bei giminystės ryšį su mirusiuoju įrodančius dokumentus.

Visų pateikiamų dokumentų (išskyru pas) kopijos turi būti patvirtintos notaro.

Išmokos bus pervedamos į gavėjo pateiktą asmeninę banko sąskaitą.

Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis į LPKTS valdybos pirm. Jūratę Marcinkevičienę tel. (8 37) 321 469, LPKTS socialinių reikalų komitetą pirm. Aldoną Juškevičienę tel. (8 37) 323 211.

„Tremtinio“ inf.

(atkelta iš 1 psl.)

Tačiau prieš 1939-uosius abiejų šalių plėtoti ryšiai siekia viduramžius. O pastaruosis 15 metų abi šalys vėl iš naujo atranda viena kitą.

„Mes vertiname didžiulę įvairovę, kuri yra viena svarbiausių Europą apibrėžiančių požymių. O jūs praturtinate mūsų kontinentą savo unikalia kalba, kultūra ir patirtimi. Man malonu, kad Britanijos ir Lietuvos santykiai plėtojasi tokiu tempu.“

Nors ji ir priminė mūsų bei savo šalies skirtingą istorinę patirtį, Lietuvą karalienė Elžbieta II prilygino Jungtinei Karalystei: „Kartu dirbdami Europos Sąjungoje ir NATO susiduriame su tais pačiais iššūkiais ir tomis pačiomis galimybėmis. Nepaisydami skirtingos istorinės patirties, i daugelį dalykų žvelgiame vienodai. Mus vienija bendras tikslas – kurti pasauly, neabejingą, atvirą ir pasitikinčią savimi Europą. Mes nebijome pokyčių ir reformų. Mes dėsime pastangas garantuoda-

LPKTS ir TS PKTF valdybų posėdžiai

(atkelta iš 1 psl.)

Sis klausimas priimtas Konstitucinio Teismo svarsty-mui, kadangi surinkta pakankamai Seimo narių parašų.

Kalbėta ir dėl A.Petrusevičiaus. Dienraštis „Lietuvos rytas“ elgiasi neatsakingai straipsniuose apie J.Abromavičiaus nužudymo bylą pateikdamas neteisingus faktus, o A.Petrusevičius neturi atsakomojo žodžio. P.Jakučionis kreipėsi į visus partizanus, buvusius politinius kalinius ir tremtinius dėl Kovo 11-osios Akto signataro A.Endriukaičio pareiškimo „Genocido bylų reikalui“ ir kvietė aktyviai dalyvauti genocido bylose.

TS PKT frakcijos posėdžiu pirmininkavo naujai išrinkta tarybos pirmininkė V.V. Margvičienė. Po slapto balsavimo TS PKTF valdybos pirmininku išrinktas A. Blažys (Panėvėžys), pavaduotojas patvirtinti P.Musteikis (Vilnius) ir V.Palujanskas (Pakruojis). Apskritių koordinatoriai, TS PKTF valdybos nariai pateikė kandidatų į Panėvėžio, Jurbarko, Kuno, Kėdainių, Klaipėdos, Šiaulių, Pakruojo, Šilalės, Tauragės, Vilkaviškio, Kuršėnų, Vilniaus savivaldybių tarybas sarašo reitingavo rezultatus. Laukiame duomenų iš kitų skyrių.

„Tremtinio“ inf.

Lietuva pagerbta pirmuoju istorijoje karalienės Elžbietos II valstybiniu vizitu

mi, kad laisvės, demokratijos ir laisvosios rinkos vasis, kuriais naudojamės kaip Europos Sąjungos ir NATO narės, taptų prieinami ir mūsų kaimynams, pasruošusiems ir norintiem prisijungti prie mūsų. Tikiame, kad mūsų pareiga yra padėti spręsti pasaulyje vykstančius konfliktus.“

Tvirtindama esą auganti abipusė prekyba ir investicijos, naujas galimybes atveriantis laisvas darbo jėgos judėjimas, ji labiausiai džiaugėsi dėl pastaraisiais metais nepaprastai suaktyvėjusių ryšių tarp žmonių, ypač jaunu.

„Daugelis lietuvių į Britaniją vyksta dirbtis ir mokyti. Atvykstančių į Lietuvą Didžiosios Britanijos piliečių skaičius taip pat sparčiaiauga. Prie šimtus metų būtent škotai ir Šiaurės Rytų Angli-

Genocido bylų reikalui

2006 m. spalio 17 d. 9 val. Kauno apygardos teisme (A. Mickevičiaus g. 18) buvo nagrinėjama „bojekų“ J. Juškauskio ir J. Navicko byla. Jie 1952 m. išdavė ir padegė Lietuvos partizanų slėptuvę, nužudė tris partizanus, iji-ję keturių partizanų pasitikėjimą, juos sušaudė.

2006 m. spalio 26 d. 9 val. Kauno apygardos teisme (A. Mickevičiaus g. 18) bus nagrinėjama byla, kurioje partizano duktė M. Aštrauskaitė-Bikuličienė teikia civilinių ieškinį dėl moralinės ir materialinės žalos atlyginimo iš

nuteisto KGB papulkinkio V. Vasiliausko ir agentės M. Žukaitienės („Ramatės“) už partizanų – tévo ir dėdés nužudymą. Toks ieškinys Lie-tuvos teismuose yra beprecedentis ir labai svarbus teisine prasme. Pastebėta, kad genocido bylomis buvę tremtiniai, politiniai kaliniai ir partizanai nesidomi. Nusikaltėliai ir čekis-tai teismuose jaučiasi labai ramiai, kadangi jiems tenka bendrauti tik su nuolaidžia prokuratūra ir abejingais teisėjais, greitai pastebinčiais, kad byla niekas nesidomi ir ji niekam nesvarbi. Tokią padė-

tį galima vertinti kaip gyvos ašarų ir krauso praeities istorijos užmiršimą, o gal ir blogiau.

Prašyčiau Jūsų įvertinti teisine, istorinę, moralinę ir politinę minėmumą teismų prasmę ir savo galimybėmis bei autoritetu daryti įtaką žmonėms, kad dalyvautų šiuose ir pa-skresnuose teismo procesuose. Drįstu teigti, kad tai yra ne mažiau svarbu nei eiliniai pa-minėjimų susirinkimai, sa-skryžiai arba paminklų statymas žuvusiesiems.

Algirdas ENDRIUKAITIS,
Kovo 11-osios Akto signataras

Tautos išlikimas globaliniame ciklone

Viliaus BRAŽENO kalba, spalio 5 d. pasakyta Verkių rūmuose

Geriausias ginklas – žinojimas

Gausu reiškinių, kad pa-saulinės „blogio imperijos“, siekiančios galios, ir jų samdytos smegenys bei pirkli liežuviai bando tautas sulaidinti. Prieš tai geriausias ginklas yra žinojimas, supratimas, kas iš tikrujų vyksta pasaulyje. Nes nežinojimas, kaip matėme, daugeliui tau-tų ir pavienių žmonių yra brangiai kainavęs.

Tenk džiaugtis, kad įspėjimų apie pasaulinės valdžios pavoju yra pateikę net žymūs pasaulio autoritetai. Tai jau 1884 m. padarė Popiežius Leonas XIII Enciklicoje „Hu-manum genus“, kurioje kalbėjo apie Frankmasonus.

1920 m., matyt, įžiūrėjės glo-balizavimo pastangas, Popiežius Benediktas XV įspėjo: „Pasaulio valdžios atėjimo il-gisi visi blogiausi ir iškrypeliški elementai. Tokia valstybė panaikintų visus tautinius lo-jalus. Joje nebūtų pripaži-stamas joks tévo autoritetas jo vaikams ar Dievo viršeny-bė žmonių visuomenei. Jei tokios idėjos bus įgyvendin-tos, tai neišvengiamai seks dar negirdėtas teroro viešpatavimas“.

Pasirodo, tą patį apie pa-saulinę valdžią galvojo ir Popiežius Jonas Paulius II. Ir jis įspėjo, jog tai būtų teroro val-džia, jei ją „sugebėtų sukurti arba lenininius marksizmas arba demokratinius kapitalizmas“.

Tarp daugybės žymių pa-sauliečių, perpratusi glo-balizmo esmę, yra JAV senato-rius, 1964 m. Respublikonų partijos kandidatas į prezidento postą B.Goldvoteris. 1979 m. jis aiškiai apibūdino globalisto didžturčio D.Rok-felerio 1973 m. sukurtą „Trikraštės komisijos“ („Trilateral Commission“), kuria sudaro žymiausi Europos, JAV, Kanados ir Japonijos globalistai. pavoju. Savo knygoje jis raše: „Mano supratimu, Trikraštė komisija astovauja gudriai su-derintas pastangas užgrobtis kontrolę į išitvirtinti keturiuo-se galios centruose – politiniae, finansiniame, intelektualiame ir bažnytiniale...“

(keliamo į 3 psl.)

daug duoti jūsų partneriams ir pasauliui.“

Lietuva ilgai ir kruopščiai rengesi sutikti šią garbingą viešnią ir jos palydą, suprasda-ma jos vizito svarbą Lietuvai, kaip visavertei Europos Są-jungos narei ir laisvai (tarp laisvų) valstybei. Preziden-tas V.Adamkus įteikė Karalienė Elžbietai II aukščiau-sią Lietuvos Respublikos valstybės apdovanojimą – Vytauto Didžiojo ordiną su aukso grandine. Vytauto Didžiojo ordiną skiriamas Lietuvos ir užsienio valstybių vadovams bei piliečiams už ypatin-gus nuopelnus Lietuvos vals-tybei. Karalienė Elžbieta II apdovanojo Lietuvos vadovą antruoju pagal reikšmingumą Jungtinėje Karalystėje (pirmasis – Keliaraiščio ordinas) – Garbingiausiuoju Pirties ordinu (Order of the Bath). Šiuoordinubuovo apdovano-ti tokie žymūs politikai kaip Ronaldas Reiganas 1989 m., Lechas Valensa 1991 m., Džordžas Bušas 1993 m.

Ingrida VĖGELYTĖ

Tautos išlikimas globaliniame ciklone

(atkelta iš 2 psl.)

Laisvei – dväsinei, politinei, ekonominei – neskiriama jokios svarbos Trilateristų kuriame ateinančiamė šimtmetyste".

Tvirti ir pastabūs

Tai primena ispanų kilmės amerikietį filosofą Santajaną, apie kurio patarimą derėtų pamąstyti ne tik mūsiškiams filosofams, bet ir (gal ypač?) politikams. Santajana teigia: "Žmogaus kojos turi remtis ant savo krašto žemės, bet jo akys turi apžvelgti pasauly". Lietuvos Respublikai ir lietuvių tautai šis patarimas tikrai padėtų išlikti bet kokiuose ciklonuose, jei mūsų susipratai tautiečiai, ypač inteligenčiai, paklustų jam.

Keistokai atrodo priešingybė tarp vienoje reikšto didelio susirūpinimo dėl nesenai Azijoje sklidusio paukščių gripo ir intelektualinėje sferoje vyraujančia tyla dėl akivaizdžiai skleidžiamo, ką galima pavadinoti "tautų gripu", globalizmo, visuotinio kosmopolitizmo. Juk aišku, kad "tautų gripas" žudo tautas, kurios susimokėliams pastoja keiliai į pasaulinį ekonominį ir dvasinį monopolij.

Stalinas yra pamokės visų rūsių globalistus, kaip žudyti tautas net be Gulago: "Jei sugebėsime sunaikinti bent vienos kartos tautinę savigarbą ir patriotiškumą, būsime nužudę tautą". Tai reiškia, kad mums, kojomis "atsirėmusiems ant savo krašto žemės", būtina žvalgytis pasaulyje, kad pamatyti iš kur, kokiais keliais ir vardais ateina tautų žudikai. Suprantama, kad neturime išleisti iš akių ir galimų tautos žudikų, valgančių Lietuvos duoną.

Ypač jaunimas, žvaliomis akimis apsižvalgės pasaulyje, apie Lietuvą besiskančiamie globalizmo ciklone pastebės tikrū, tautas žudančių vėjų sūkurius. Tarp jų – jvairaus stiprumo sūkurių pasailio tautas pirmiausia veikia jvairios (pasaulinės valdžios užuomazgos) Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO) nutautinimo ir nuvalstybinimo polipo rankos: UNESCO, UNICEF, Pasaulio Bankas, Tarptautinis Valiutos Fondas (TVF), bandoma kurti (pagal ES pavyzdį) Afrikos Sajunga, Amerikos Sajunga ir, laimej, dar pilnai nesusikūrusi Europos Sajunga (ES).

Tai primena nuostabų,

bet, anot autoriaus, nestebitinę garsaus rusų rezistento Vladimiro Bukovskio pasakymą apie ES jo šių metų vasario mėnesį Briuselyje pasakytoje kalboje. „Brussels journal“ redaktorius taip komentavo Bukovskio kalbą: "Ponas Bukovskis ES pavadino „pabaixa“ (monster), kuri turi būti sunaikinta, ir, juo greičiau, tuo geriau, kol ji neišsvystė į visišką totalitarinę valstybę... Savo kalboje Bukovskis minėjo konfidentialius dokumentus, kuriuos jam buvo leista pamatyti 1992 m. Kalbu apie struktūras, apie įterpiamas tam tikras ideologijas, apie planus, kryptį, neišvengiamą plėtimąsi, panaikinimą tautų – tai buvo Sovietų sąjungos tiksluose".

V. Bukovskio kalbą suorganizavo Anglijos Nepriklausomybės partija. Idomu, kad 2001 m. gruodžio 15 d. konferencijoje Kaune istorikas dr. Algimantas Liekis pareiškė: "Beje, už globalizaciją visą laiką „kovojo“ ir bolševikų partija, jos vadavas V. Lenin, kuris apie 1917 m. parengė ir savotišką programą, kaip sukurti, JAV pavyzdžiu, "Jungtines Europos valstijas".

Tai neabejotinai mus verčia pagalvoti, kaip bent jau SSRS aukos turėtų gelbėti ES nuo Briuselio tironijos.

Turime prisikelti iš ligos patalo

Globalizmo ciklono vėjai nėra toli nuo Vilniaus. Telefonų abonentų knygoje užtinkamas įdomus abonentas: "UNESCO Lietuvos nacionalinė komisija". Tuoj suklus: kas tai? Žinoma, kad UNESCO veikia Niujorke, Paryžiuje, Ženevoje. Ženeva pagarsėjo, tarp kitko, tuo, kad Ženevos JTO – UNESCO įstaigose buvo draudžiamai platinti Solženycino knygą. Paryžiuje pasirodė, kad tarp septynių Prancūzijos ištremtų sovietų šnipų bene tik keturi – UNESCO štabo veikėjai.

Niujorko UNESCO, be kita "žygių", primena: prieš koki 30 metų UNESCO (pasailio švietimo ir kultūros ministerijos) išleido gražią knygą apie Sovietų sąjungą. Joje "juodu ant balto" pasaulis buvo informuotas, kad okupuota Lietuva, Latvija ir Estija buvo (be jokio "gal" ar "bet") Sovietų sąjungos dalis. I protestus negavome atsakymą. Ar belieka stebėtis, kad JTO generalinis sekretorius U.Tantasis (U.Thant) "patvir-

tino", kad "Lenino idėjos atsispindi JT chartijoje". Tai jis pasakė Helsinkyje UNESCO surengtame Lenino pagerbiame 1970 m. minint jo 100-ąjį gimtadienį.

Tad ar galima tikėtis, kad Vilniuje sėdinti UNESCO komisija ugdo mūsų vaikų patriotiškumą ir žmonių tautinę savigarbą? Tenka spėti, jog vyksta atvirkšti dalykai. Net amerikiečiai patriotai įspėja tėvus, kad UNESCO braunasi į JAV mokyklas su JAV idealams ir Konstitucijai priešingomis programomis. Ar kas pasidomėjo, kiek toyra Lietuvoje, ir kiek tai mums kainuoja. Apie globalisto Soroso, "paniškai bijančio tautiškumo", pinigų įtaką jau nemažai rašyta.

Tad turėtume prieiti prie išvados, kad globaliniame ir Lietuvą tiesiogiai liečiančiai globalizmo ciklone nėra nei šūsnelio tautinei savigarbai, tautinei savimonei ar patriotiškumui išlaikyti ir pakelti palankią vėjų. Jie, deja, pučia mūsų tautai priešinga linkme. Vadinas, visiems patriotams, Lietuvai lojalieji piliečiams privalu ištraukti į dvasinių užtvarų statybą, kad tautų žudikų idėjas nejsiskverbtų į tautos sąmonę bei pasamonę.

Senoji karta privalo skirti laiko ir energijos mokinį patrioniniam ugdymui. Tai gali padaryti organizuodami ar padėdami organizuoti ideo-logines moksleivių organizacijas, kaip valančiukus, kurdikaičius, jaunuosius šaulius, ateitininkus, skautus. Studentai gali padėti pasiimdami vadovų pareigas. Akademinis jaunimas turi ir gali agresyviau plėsti savas ideo-logines ir profesines organizacijas.

Stinga išmokslintų, išprusu sių vidutinio amžiaus intelligentų ne tik talkinančių mi nėtoje veikloje, bet ir plačia me visuomeninės bei politinės veiklos poligone.

Mūsų visų Motina Lietuva, po kelių istorinių avarijų, po pasaulinio karo ir okupacijų, dar vis nesveikuoją. Jos slaugy whole reikalauja mūsų visų – nuo jauniausiuų iki vyriausiuųjų – pastangų.

Gerbiau ir gerbiamieji! Noriu atkreipti Jūsų dėmesį į tai, kad Lietuva per ilgai užsigulėjo ant kairiojo šono. Jau metas apsuktį į ant kito šono ir – gal netrukus – prikelti iš ligos patalo.

Tai mes galėsime ir turėsime padaryti per ateinančius Seimo rinkimus, jei pradėsime jiems rengtis jau rytoj.

Ivykiai, komentarai

Pavojingo žaidimai

Jungtinė Tautų Saugumo Taryba Rusijos ir Kinijos reikalavimu priėmė sušvelnintą rezoliuciją dėl sankcijų įvedimo stalinišnei Šiaurės Korėjai, įvykdžiusių požeminį branduolinio ginklo sprogdimą. JAV buvo pateikusi gana griežtą rezoliucijos projektą, numatantį įvesti visišką embargą Pchenjano režimui tiekti visų rūšių ginkluotę.

Maskvai ir Pekinui spaudžiant, Vašingtonui teko nusileisti. Priimtoje rezoliucijoje liko tik draudimas parduoti Šiaurės Korėjai sunkiuosius ginklus, tokius kaip karo laivai, tankai ir kita šarvuotoji technika, koviniai sraigtasparniai bei raketos. Rezoliucijoje draudžiama nelegaliai gabenanti cheminį ir biologinį ginklą bei susijusias medžiagias. Beje, tekste Maskvos bei Pekino „rūpesčiu“ nebeliko nurodymo, kas kontroliuos į Šiaurės Korėją plaukiančius laivus ar kitą transportą. Teliko visiškai miglotas apibrėžimas, jog tokia kontrolė gali būti vykdoma tikai „bendradarbiaujant“. Tai reiškia, jog iš esmės rimtos kontrolės nebės. Dėl draudimo tiekti Pchenjanui raketas diktatorius Kim Čen Iras tik juokiasi. Juk Šiaurės Korėja pagal dar Sovietų sąjungos laikais gautą technologiją gamina raketas ir siūnčia jas Iranui bei panašioms „blogio ašies“ valstybėms. Nors rezoliucija palyginti švelni ir deklaratyvi, Šiaurės Korėjos atstovas Jungtinių Tautų Organizacijoje ją pavadino „banditiškais veiksmais“ ir pagrasino bet kokį JAV spaudimą režimui traktuoti kaip karo paskelbimą.

Taigi vargu ar pavyks įgyvendinti sankcijas, nes daugiausia su Šiaurės Korėja prekiaujančios šalys – Kinija ir Rusija faktiškai nieko nekontroliuos. Todėl JAV prezidento Džordžo Bušo pareiškimas, jog pasaulis vieningai palaiko Vašingtono, Japonijos ir Pietų Korėjos poziciją priešiantis Šiaurės Korėjos branduoliniam planams, skambapernelg optimistiškai ir neįtikinamai. Juk JAV tikriausiai žino, kad Pchenjano režimui Kinija ir Rusija tiekė ne tik įprastą ginkluotę.

Pasaulio politikos apžvalginkai pažymi, jog Pamaskvėje neatsitiktinai pridyg dydžiulių prabangių vilų. Pasaulio žiniasklaidoje jau seniai skelbiama, kad jos išdygo už iš Šiaurės Korėjos gautus pinigus, tiekiant jai ne tik sun-

kiuosius ginklus, bet ir branduolinę technologiją bei medžiagas.

Nuolaidžiavimas ir pataikavimas Maskvai už tai, kad ji teikėsi palaikyti iš esmės mažai ką reiškiančią Saugumo Tarybos rezoliuciją, pasiekė neregėtą cinizmą. Tai labai primena prieš Antrajį pasaulinį karą vykusį nuolaidžiavimą Hitleriui ir Stalinui, jiems dalijantis Europą. Saugumo Taryba priėmė ir kitą rezoliuciją, kurią pakišo Kremlius, vos ne agresore skelbiančią nuo Maskvos ekonominės blokados kenčiančią nedidelę Gruziją. Toje gėdingoje rezoliucijoje Gruzija raginama nedelsiant įvesti savo karius iš jai teisėtai priklausančios Abchazijos, tiksliau, jos dailies. Mat didžiąją Abchazijos dalį kontroliuoja nuo Rusijos durtuvų priklausantis mari-netinis separatistinis Abchazijos režimas. Rusija kol kas oficialiai nepripažino Abchazijos „nepriklasomybę“, nors jau seniai ten tvarkosi kaip namuose. Panašiai kaip ir dar vienoje nuo Gruzijos atplėštoje teritorijoje – Pietų Osetijoje ar nuo Moldovos – Padniestre. Beje, JAV iš kartoprieštaravopriimi antigruzinišką rezoliuciją, bet jos priėmimo išvakarėse JAV valstybės sekretorei Kandolizai Rais paskambinus Rusijos užsienio reikalų ministrui Sergėjui Lavrovui, Amerika pakeitė savo poziciją. Apie ką konkretiai buvo kalbėtasi, nepranešama, tačiau neabejotinai suveikė principas – ranka ranką mazgoja.

Ši prieš Gruziją ir jos teritorinį vientisumą nukreipta Saugumo Tarybos rezoliucija, priimta Rusijai diktuojant, rodo labai pavojingu situaciją, susidariusi Jungtinių Tautų Organizacijoje. Kas gali garantuoti, jog, Kremliui panorėjus, Jungtinių Tautų Organizacija, kuri jau seniai vadinama „pleipių klubu“, paskelbs apie teisėtus Rusijos interesus visoje posovietinėje zonoje ir įpareigos buvusias sovietines „respublikas“ paklustyti Maskvos valiai. Jeigu anksčiau tik Paryžius, Berlynas ir Roma uolai vykdė V. Putino užmačias suprieti Europą ir Jungtines Valstijas, tai dabar JAV prietaria rezoliucijai, nukreiptai prieš Gruziją. Tokie suokabliai labai primena Jaltą ir Potsdamą, kai Stalinui reikalaujant Vakarai klusnai atidavė į jo nagus pusę Europos.

Jonas BALNIKAS

Lietuvos piligrimai – buvę tremtiniai lankėsi Prancūzijoje

(atkelta iš 1 psl.)

Kunigo palaiminti grįžome į viešbutį ir po sočių pusryčių pajudėjome Vokietijos link.

Besigrožėdami Vokietijos vaizdais, besiklausydami turinimo Teodoros pasakojimo, nepajutome, kaip pravažiavome Leipcigą, Erfurtą, Berlyną. Nakvynės sustojome

žiaus link.

Paryžiuje gausu muziejų. Vienam iš jų – Luvrui skyrėme bene daugiausia dėmesio. Žavėjomės iš jūros ištraukta Nike, Leonardo da Vinčio garsiuoju paveikslu „Mona Liza“. Apsvaigė nuo pasakiško grožio, stebėjomiems prabangiomis Luvro salėmis, nepakeičiamu, amžinu

Defanso rajonas, Jézaus Širdies bazilika, Liuksemburgo sodas, Panteonas – ižymiai žmonių laidojimo vieta, kur ilsisi V. Hugo, Voltero ir kitų palaikai, Lotynų kvartalas, kuriamo susispėtusios svarbiausios ir seniausios mokslo įstaigos, Žoržo Pompidu meno ir kultūros centras.

Piligrimus pakerėjo kelionėje pamatyti pilį grožis

Montabauro miestelyje, jau-nimo viešbutyje. Ryte skubėjome į Koblensą, įsikurus į Reino ir Mozelio upių sankaže. Iš tolo apžiūrėjome Karolio Didžiojo laikus menančią tvirtovę, aplankėme 12 a. pradėtą statyti Dievo Motinos bažnyčią. Ten piligrimai užde-gė po žvakutę, dėkodami Dievo Motinai už sėkmingą kelionę, prašydami ir toliau laimin-ti mus.

Mozelio upės pakrante ke-liavome į Liuksemburgą. Mozelis – žavinga upė su daugy-be puošnių tiltų, atkalnėse žaliuojančiais vynuogynais. Ap-sistojome pas vynuogių augin-tojų ir vyno gamintojų Balta-zarą, gardžiuodamiesi degustavome vynus. Liuksemburgo hercogystėje aplankėme pilį – buvusią Liuksemburgo tvirto-vę. Išlikę tik užkonservuoti jos pamatai. Grožėjomės garsia Liuksemburgo Dievo Motinos katedra, tapusių miesto simboliumi. Pravažiavome Tirą. Čia, Tiro katedroje, saugoma Kristaus drobulė.

Prancūzijoje

Mozelio slėnis. Tolumoje – Ardénų kalnai, apgaubti žaliuojančiu medžiu. Nepajutome, kaip priartėjome prie nakvynės vietos – Metso. Čia apsistojome jaunimo viešbu-te. Ryte skubėjome Pary-

menu. Grožėjomės gotikos šedevru – Reimso katedra, pasakiškos konstrukcijos Eifelio bokštu.

Daug įdomaus sužinojome Kvepalų muziejuje. Susipaži-nome su kvepalų gamybos istorija. Išmèginame kvapus, stengëmės atrasti sau tinkamiausią.

Teodora, maloniai pasa-kodama, mus grąžino į tolimal istorinę praeitį, kai Bastilijos tvirtovėje kalejo Marija Antuanetė, kai po giljotina ritosi galvos. Dabar ešafoto vietoje stovi aukštasis obeliskas. Tvirtovės vietoje – teatro rūmai, kur ir mes, piligrimai, klausėmės ausių malonus koncerto. Pro autobuso langą stebėjome naktinio Paryžiaus šurmuli. Trumpam stabtelėjė prie „Mulenružo“ malūno pasukome Monpar-naso link.

Paryžius – šviesos miegas – nesiliovė mus stebinės savo nenusakomu grožiu. Visus sužavėjo operos teatro rūmai, kuriuose klausėmės nuotaikingos operos. Žavėjomės žodžiais nenusakomu salės puošnumu, įspūdingomis skulptūromis. Buvome pake-rēti Paryžiaus senamiesčio grožio: Santarvės aikštę, Luvro ansamblis, Eliziejaus laukai, Triumfo arka, Monmartras, modernios architektūros

Siti saloje stovi Dievo Motinos katedra su Šventaja koplyčia. Ankstų ryta atskubėjome pasimelsti, išklausyti šv. Mišių, padékoti Dievo Motinai už globą kelionėje, už Té-vynės Laisvę, kuri suteikė mums galimybę pamatyti pa-saulį. Po šv. Mišių apžiūrėjė katedros vidų, nusipaveikslavę jos artumoje, toliau tėsėme kelionę po Paryžių.

Toliau kelias vedė Versa-lio link. Tai karalių reziden-cija, dabar – puošnus muziejus. Šamboro pilis – bene di-dingiausias renesanso še-devras. Dabar čia – Prancūzijos prezidento medžioklės plotai.

Rugsėjo 19 d. ryta pajudė-jome Lietuvos link. Mašina skuba, o mums jauku ir gera. Mintys į Té-vynę bėga, palik-tus artimuosius sveikina. Ne-pajutome, kaip prabėgo die-na, naktis artėjo prie ryto. Mus pasveikino Kaunas. Liūdna buvo skirtis, bet viltis susitiki kitamet neleido liū-dėti.

Nuoširdžiai dėkojame šaunioms mūsų piligriminės kelionės organizatorėms Irenai ir Teodorai už rūpestį mu-mis, už gerumą ir šilumą, ku-rią kiekvienas jautėme įspū-dingoje, puikiuje piligriminė-je kelionėje.

Teresė ŪKSIENĖ

Tėvynę mylėjė labiau nei save

Spalio pradžioje Seirijų parapijos bažnyčioje Lazdiju rajone buvo aukoamos šv. Mišios už Dainavos apyg. Šarūno rinkt. žuvusius partizanus. Maldomis paminėti už laisvę paaukojusiuosius gyvybes susirinko labai daug žmonių: buvę partizanai, tyšininkai, šauliai, artimieji, bendraminčiai. Prie altorių išsirikia vo karinėmis uniformomis, su vėliavomis, sidabru dažytais plaukais, raukšlelių išvagotais veidais, ryžtingi, orūs, ginklu priešinėsi sovietų okupacijai Laisvės kovotojai iš Alytaus, Lazdiju ir Kauno.

Šv. Mišias aukojo alytiš-

aktyvus ryšininkas alytiškis Vytautas Žilionis. Paminklo lentoje išrašytas žuvusiuų pa-vardės: Pranas Ajauskas-Va-nagėlis, g. 1923 m., Vidas Misiūnas-Bijūnas, g. 1928 m., Vitas Kalvinskas-Nevėžis, g. 1929 m., Juozas Vailionis-Be-dalis, g. 1927 m.

Šešiem partizanams pasi- sekė pasitraukti, susišaudymo metu buvo sužeistas Juozapa-vičiaus tévonijos vadas Ram-bynas. Sužeistojo priešui ne-paliko. Jį išgelbėjo draugai, artimą mylédami kaip save.

Renginį vedė Lazdiju r. Sa-jūdžio pirmininkė seirijškė Nijolė Beleškienė. Dainavos

Barčiūnuose žuvusiems partizanams pastatyta paminkla šventina kunigas Vytautas Insoda

kiams artimas ir gerbiamas Seirijų parapijos klebonas Vytautas Insoda. Susikaupę žmonės klausėsi kunigo pa-mokslo apie didelę tikėjimo galią. Ši dvasinė vertybė žmonai labai reikšminga. Tikėjimo šviesoje labiausiai reikia mylėti Dievą, artimą kaip sa-ve, o Té-vynę – labiau nei sa-ve. Tai garbingai visoje Lietu-voje paminėto, Amžinojo po-iliuoje Té-vynėje perlaidoto pre-lato M. Krupavičiaus mintis.

Tūkstančių tūkstančiai lietuvių, mylėjusių Té-vynę labiau nei save, nepaisydami ginkluotų okupantų, priešinosis vergijai. Bolševikų okupacijai pasipriešinimo ginkluotoje,

bėsitusisioje dešimtmetį ko-voje, tikėjimas teikė viltį ir skatino norą apginti Té-vynę.

Pamokslininkas priminė šei-

mos svarbą mūsų tautai.

Šv. Mišios baigėsi Lietuvos valstybės himno giedoju-mu.

Po pamaldų vykome į Barčiūnų kaimą, Seirijų seniūni-ją. Ten 1950 m. rugsėjo 15 d. 0.30 val. čekistai, apsupę iš-duotą Asadauskienės sodybą, susidūrė su partizanais. Nely-gioje kovoje krito keturi ten besislapstantys partizanai.

Žūties vietoje pastatytas paminklas didvyriams. Jo au-torių – daugelio pastatyti žū-ties vietose ženklu autorius –

apyg. partizanų vadas Kazimieras Savičius papasakojo apie šių partizanų žūtį. Parti-zanų buvimo vietą išdavė agentai „Miškas“ ir „Marčytė“. Prie paminklo kalbėjės V. Žilionis padėkojo moraliai parėmusiems: kunigui V. In-sodai, Lazdiju r. savivaldybei. Prie paminklo, sukurto iš lau-ko akmenelių, kalbėjo žuvu-siuoj giminaičiai, artimieji, ryšininkai. Skambėjo partizanų dainos, gimusios ir dainuotas bunkeriuose, sodžiuose, grīžus iš mūšio, kovos draugų ne-tekus. Gražiai dainavo Lazdiju buvusių tremtinų choras „Žilvitis“. Paminklą pašven-tino kunigas V. Insoda. Žuvu-sieji buvo pagerbtii tylaus susi-kaupimo minute ir karių salvē-mis. Nuo jų sudrebėjo rudens tyloje paskendusi gamta, žmo-nių širdys.

Renginio dalyviai nuvyko į Bestraigikės mišką. Ne-lengva buvo kopti į kalnų – žūties vietą.

1951 m. rygsėjo 7 d. Be-strraigikės miške MGB pagal parengtą planą, panaudoda-mi užverbuotą būsus Šarūno rinkt. vado adjutantą Bronių Saveikij-Klajūną – agentą „Bro-nių“ ir grupę agentų sokolovi-ninkų, perrengtų „lenkų parti-zanais“, įvykdė operaciją.

(keliamas į 5 psl.)

Kai tuštėjo sodybos Dzūkijoj...

Marijampolietė Marija Markevičiūtė-Ramoškienė dažnai prisimena pokario metus gimtojoje Dzūkijoje, kai kiekvieną akimirką galima buvo prarasti tai, ką kruopščiu darbu kūrė daugelis kartų, kai virš galvos kybojo Damoklo kardas. Ji nesigaili įsitraukusi į pasipriešinimo kovą, nelaiko tai dideliu nuopelnui. Šitaip elgési daugelis tū, kurie nuoširdžiai mylėjo savo Tėvynę Lietuvą, kurių nekaustė pernelyg didelė baimė...

Marija gimė 1919 metais Kamenkos kaime (dabar Lazdijų r. Teizienė). Tėvai turėjo 12 ha dirbamos žemės.

Markevičiūtė šeima Irkutsko. Pirmoje eileje iš kairės – Teofilė Markevičienė, Petronėlė Markevičiūtė, jos vyras Pranas Oleškevičius ir Jonas Markevičius. Antroje eileje – Marija Markevičiūtė

mės ir 4 ha miško. Šeimoje augo penki vaikai. Juos ištiko didelė nelaimė – grėbiant šieną užėjo didelė audra ir perkūnus nutrenkė motiną. Vyriausiai Marijai tebuvo devyneri. Tėvas vedė antrą kartą.

Tėvas buvo šaulys, priklausė Versaminų šaulių būriui. Šio būrio vadą Vincą Marcinkevičių su šeima 1941 m. ištremė į Sibirą. Tuomet ištremė ir Kalpukevičių šeimą iš Papečkių kaimo. Sie žmonės pasižymėjo lietuvišku patriotiškumu. O majoro S. Asevičiaus šeima iš Kurdimakščių kaimo 1944 m. pasitraukė į Vakarus, nelaukdama naujų trėmimų.

Apylinkės nuo mūsių nedaug nukentėjo, tik Papečkių dvaro pastatai „išlékė į orą“ drauge su išminuotojais, kai raudonarmiečiai pabandė ten nukensminti likusius sprogenis. Papečkių ūkvedys Albinas Kisieliauskas-Karvelis ir jo pagalbininkas Lapaitis-Kalvis vieni pirmųjų tapo partizanais. Prie jų prisiėjo broliai Kazlauskai, Menkevičiai.

Buvęs šaulys Jonas Markevičius su šeima nebuvotikri dėl savo ateities. Pradėjo lankytis stribai. Pamatę kamaroje lašinius ir dešras, pareiškė, kad tai – „banditų mėsa“ iš tam mėsa „konfiskavo“.

Naktimis apsilankydavo partizanai. Marija tapo jų ryšininkė Pakalnuose. Buvo prisaiķinta. Ryšininkas Pšegodskas-Stalios, vėliau – Lukevičiūtė perduodavo jai žinias. Perduoti ji eidavo į Giraitėlių kaimą Kazlauskų sodybon. Tekdavo susitikti su Žilvičio būrio partizanais. Vienas šio būrio partizanų pakliuvo enkavedistams. Prasidėjo išdavysčių grandinė.

Marija Markevičiūtė areštavo 1949 m.

sausio 22 d. Ilgai tardė Lazdijuose, nes byla „apjungė“ daug žmonių. Kankino vienutėje – nešildomoje patalpoje. Pavasarį po atlydžio patalpą ėmė semti vanduo. Birželio mėn. ją išvežė į Marijampolę. „Ypatingasis pasitarimas“ skyrė 10 metų kalėjimo.

Labai ilgai, gal mėnesį, traukiniu vežė iki Vanino įlankos prie Japonų jūros. Ten įsodino į didelį laivą „Felixas Dzeržinskis“. Sakė, kad laive sutalpino per pustrečio tūkstančio keleivių – kalinių. Dauguma – kriminaliniai nusikalteliai, nemažai ir politiniai, tarp jų apie 100 merginų iš Lietuvos. Lai-

vas išplaukė, bet dėl audros kurį laiką stovėjo kažkokio įlankoje. Kalinius kamavo jūros liga.

Kai laivas pasiekė Magadaną, Marija rimtais susirgo. Ji liko lageryje netoli Magadano, o daugumą jos bendrakeleivių vežė tolyn – įkasyklas. Šio lagerio kaliniai dirbo statybose, molio karjere, plytinėje. Dirbdama šienapjūtėje Marija rado mėlynų ir panašių į avietes uogų, prisivalgusių jų, atsigavo.

Tėvas, broli ir seserį ištremė 1949 m. sausio 25 d. Juos atvežė į Irkutsko sritį, vėliau perkélé į Irkutsko miestą. Paleista iš lagerio, 1955 m. į Irkutską pasaviškius atvyko ir Marija. Brolio jau neberado. Berods 1952 m. lietuvių kalniai Irkutske surengė Gegužinės pamaldas – Lietuvoje kasmet vykusių prisiminimą. Dainavo lietuviškas patriotinės dainas. Tarp tremtinio buvo prikaišiota ir skundikė. Po Gegužinės areštavo, nuteisė ir išsiuntė į Karagandos lagerius šešis tremtinius. Vėliau penki sugrižo, negrižo tik Vytautas Markevičius – jis žuvo kalinių sukilimo Karagandos srityje metu.

Grįžę iš tremties Markevičiai dar rado tėviškės pastatų likučius. Iš ežero išgraibytomis nendrėmis uždengė trobelės stogą ir pabandė įsikurti iš naujo. Nuniokotus pastatų likučius teko išvaldžios atspirkti. Marijai, kaip ir daugeliui laisvę mylinčių lietuvių, nebubo miela kolūkietės dalia. Ji pabandė įsikurti Marijampolėje. Pusantrū metų gyveno nepriregistruota, valdininkai ją vijo iš kabinetų. Tačiau prisiregistravo pavyko ir Marija Markevičiūtė-Ramoškienė tapo marijampoliete.

Aleksandras JAKUBONIS

Zigmas TAMAKAUSKAS, istorijos mokytojas metodininkas

Žvilgsnis į Palangą

Pabaiga. Pradžia Nr. 39 (724)

Po lenkų klastos iki 1939 m. nebuvo išspręstas mūsų sostinės – Vilniaus grąžinimo klausimas. 1919–1921 m. teko ginčytis ir su latviais. Jau 1916 m. birželį Jonas Basanavičius, Aleksandras Stulginskis, Antanas Smetona, Petras Klimas, Steponas Kairys ir Mykolas Biržiška savo memorandume Rytų fronto vadui E. Ludendorfui išreiškė nuostatą, kad kai kurios Kuršo parapijos ir Palanga turėtų priklausyti Lietuvos valstybei. 1917 m. lapkritį vykusioje Berno užsienio lietuvių konferencijoje, kurioje dalyvavo ir Lietuvos tarybos delegatai – Antanas Smetona, Jurgis Šaulys bei Steponas Kairys, pritarta, kad į atkuriamas Lietuvos valstybės teritoriją turi jeiti Klaipeida ir Kuršo gubernijos dalis su Palanga. Tačiau Laikinoji Latvijos tautinė taryba, savindamasi Palangos sritį, nenorėjo né girdėti apie jos prijungimą prie Lietuvos.

1919 m. liepą Paryžiuje vėl įvyko lietuvių ir latvių delegacijų susitikimas. Lietuviai, siekdamai glaudesnio abiejų valstybių bendradarbiavimo kovose su bolševikais ir bermontininkais, atsiėmė savo pretenzijas dėl Liepojos ir kitų sričių. Latvai tada sutiko atsakyti Palangos pajūrio iki Šventosios upės. 1919 m. lapkričio 23 d. iš Kretingos atvykus grupėlė lietuvių kareivii išvijo bermontininkus iš Palangos. Tačiau po kelių dienų atvykės keliolika kartų didesnis latvių dalinis su kulkosvaidžiais ir patrankomis išstumė lietuvius ir užėmė Palangą. Latvai vėl atnaujino savo reikalavimus dėl Palangos krašto. Jie mainais už Palangą reikalavo Mažeikių geležinkelio mazgo. Lietuviai su tuo nesutiko. Trečiosios derybos, vykusių 1920 m. vasarą Kauñe, šio klausimo taip pat neišsprėndė.

1920 m. rugėjį Rygoje, tarpininkaujant Anglijos misijos Baltijos šalyse atstovui Stivenui Talentsui, buvo

sudaryta ginčams spręsti komisija. Ją jos sudėtį jėjo du Latvijos bei du Lietuvos atstovai. Pirmininku turėjo būti Didžiosios Britanijos atstovas. Abiem pusėms tarpusavyje nesusitarus, galutinis sprendimas turėjo priklausyti pirmmininkui. Didžiosios Britanijos vyriausybė komisijos pirmmininku paskyrė Edinburgo universiteto profesorių J. Simpsoną, žinomą visuomenės veikėją, mokslininką ir teologą, Pirmojo pasaulinio karo metu tarnavusį politinės žvalgybos departamento. Lietuvos delegacijai vadovavo Antanas Smetona, o nariu buvo pas skirtas Lietuvos finansų ministras Martynas Yčas. Komisijos darbe kaip ekspertai dalyvavo žinomas kalbininkas profesorius Kazys Būga, rašytojas Juozas Tumas-Vaižgantas ir vyriausiasis kariuomenės vadas Silvestras Žukauskas. Dar kartą tarpusavyje abiems pusėm nesusitarus – 1921 m. kovo 21 d. galutinį žodį tarė J. Simpsonas. Lietuvai buvo grąžintas Palangos kraštas ir gautas 19,5 km pločio priėjimas prie jūros.

Palangos krašto atgavimas buvo didelis mūsų jaunos diplomatijos laimėjimas ir Lietuvos autoriteto pakylėjimas. Juo džiaugėsi visa Lietuva. Kita tokio džiaugsmo šventė vyko po 1923 metų sukilimo prijungus prie Lietuvos Klaipėdos kraštą. Gaila, kad dabar kai kas nori neigti tą sukilimą, kaip neigti ir sovietų kariaunos žvériškumą Mažojoje Lietuvoje.

Dabar viena gražiausiai Palangos centrinių gatvių, įeinanti į Vytauto gatvę, pavadinta J. Simpsono vardu. Tai padėka tuometinio Arbitražo komisijos pirmmininkui, išsprendusiam Palangos klausimą Lietuvos naudai. Gaila tik, kad ne visi žino apie šią nusipelniusią, LDK Gedimino ordinu apdovanotą asmenybę, palikusių ryškų pėdsaką Palangos krašto istorijoje.

Tėvynę mylėjė labiau nei save

(atkelta iš 4 psl.)

Jos metu žuvo Dainavos apyg. vadas Juozas Gegužis-Diemedis, Šarūno rinkt. vadas Bronius Šalaševičius-Žilvitis, jo adjutantas Gediminas Urmanavičius-Pavaras, Mindaugo tėvonijos partizanai: Stasys Krukonis-Žvaiždikis, Algirdas Salinis - Skirmantas, A. Juozapavičiaus tėvonijos: Bolius Vailionis-Narsuolis. Sužeistas suimtas Alytaus ligoninėje gydytas Juozas Karpavičius-Medelis, vėliau užverbuotas ir tapęs agentu „Juozu“.

Prie paminklo ir žemėnės degė žvakės, pražydo rudens gėlių puokštės. Dainavo Kauno „Trimito“ choras.

tizanų žūtį.

Kalbėjo iš Kauno su vaikaičiais atvykės LLKS štabo virš. Vytautas Balys, rysininkė Anelė Akstinienė, Šlavančių seniūnė Julija Maziutienė. Daugelis kalbėjusių teigė, kad Lietuviška mokykla per 15 metų nespėjo atsitiesi. Moksleivių patriotiškumui ir pilietiškumui skiriamas nepakankamas dėmesys.

Prie paminklo ir žemėnės degė žvakės, pražydo rudens gėlių puokštės. Dainavo Kauno „Trimito“ choras.

Minint Lietuvos istorijos tragiškus įvykius, pasipriešinimo kovas turėtų dalyvauti ir jaunoji karta. Kas atsakys, kodėl mažai jaunimo kovotojų žūties vietose? Susitikimai su partizanais, ryšininkais, išvykos padėtų jaunuosioms mokyti Tėvynę mylēti labiau nei save.

Antanina URMANAVIČIENĖ

Paminklas Laisvės kovotojui

Tauro apyg. Žalgirio rinkt. Laisvės kovų dalyvis Petras Kriščiūnas-Mekšras, g. 1917 m. gyveno Šibutiškės kaime, netoli Jankų (Kazlų Rūdos sav.). 1947 m. atlikdamas kovinę operaciją žuvo Senažiškės kaime. Kovos draugo kūną naktį aplinkiniai kelias nuvežė į Kravelių kaimą Škerių sodybą pas savo ryšininkę. Slapta palaidojė. Tragedija neaplenkė ir partizano šeimos – plėšikas nužudėjo žmoną ir dukterį. Likogytas tik kelerių metų sūnelis.

Partizano žūties vietoje marijampoliečiai – Romas Rusteika, Vytautas Šatas, Jonas Gustaitis ir Algimantas Lelešius pastatė paminklą. Pastarasis finansavo paminklo gamybos ir statybos darbus.

Spalio 8 d. Kazlų Rūdos

Paminklo atidengimo momentas

parapijos bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios. Renginio dalyviai savivaldybės suteikuoti autobusu nuvyko į Kravelių kaimą. Renginį vede šio

straipsnio autorius Algimantas Lelešius. Jis papasakojo apie partizaninės kovos kelią. Paminklą pašventino Kazlų Rūdos parapijos kunigas Ig-

nas Plioraitis. Tylos minute pagerbtas Laisvės kovotojų atminimas, saliutavo KASP Dainavos apyg. 1-osios rinktinės kariai. Kazlų Rūdos pagrindinės mokyklos moksleiviai, parengti mokytojos G. Sakalauskienės, įtaigiu partizaninio turinio montažu pagerbė Laisvės kovotojus. Dvasingu renginiu pasidžiaugė Kazlų Rūdos savivaldybės mero pav. Valeras Plioplys. Apie partizanų žygdarbių kalėjo buvusi partizanų ryšininkė, pirmoji Marijampolės partizanų muziejaus vedėja A. Viliutienė. Partizanų kovų kelią nušvietė ir Marijampolės kolegijos istorikas Jonas Gustaitis. LPKTS Marijampolės aps.

Vytautas Svilas gimė 1925 m. birželio 25 d. Panevėžyje. Vėliau su tėvais gyveno Kaune.

Tėvas – Kazimieras Svilas (g. 1892 03 04) 1918 m. savanoriu įstojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę. Dalyvavo kovose su lenkais ir bolševikais. Vėliau dirbo policijos inspektoriumi, referentu, o nuo 1935 m. – Policijos departamento direktoriumi. 1940 m. čekistų suimtas, išvežtas į Maskvą, po tardymo nuteistas mirties bausmė ir 1943 m. rugpjūčio 9 d. sušaudytas Butyrkų kalėjime.

1940 metais sovietams aneksavus Lietuvą penkiolikmetis sūnus Vytautas Svilas mokėsi Kauno "Saulės" gimnazijoje. Aktyvus, patriotiškai auklėtas vaikinas įsitraukė į pogrindinę veikusią moksleivių grupę, spausdinusią ir platinusią atsišaukimus prieš sovietų valdžią. 1940 m. spalio 29 d. grupė buvo likviduota – tarp septynių suimtų moksleivių – ir Vytautas Svilas. Jį kallino NKVD rūsyje į Kaunokalėjime. Ypatingasis pasitarimas 1941 m. kovo 8 d. Vytautui nuteisė penkeriems metams ir išvežė į lagerį Karelijoje.

Pagal tuo metu dar veikusį Vokietijos ir Sovietų sąjungos susitarimą, Vytauto motina turėjo teisę išvykti į Vokietiją. Ji su nepilnametė duktėrimi Aldona repatriavo į Vokietiją. Sovietai 1941 m. kovo 25 d. iškeisdami į Vokietijos kalintus komunistus į laisvę išleido ir nepilnametį Vytautą.

1943 m. Vytautas Svilas iš Vokietijos grįžo į Lietuvą, apsigyveno tėvų namuose Kaune, Radastų g. 15, ir tėsė kovą pogrindinėje organizacijoje – Lietuvė Fronto gretose, jau prieš naujas okupantus. Vytautas buvo vyriausasis LF leidinio "Laisvė" ekspeditorių. Tėvų namai tapo ne tik pogrindinės spaudos sandėliu, bet ir pogrindininkų slaptą susitikimų vieta.

1944 m. gegužės 10 d. ges tapininkai namuose padarė kratą ir Vytautą Svilą aresta-

Gyvenimą paskyrės Tėvynei

vo, bet jam pasisekė pabėgti.

Su Lietuvių Fronto parūpintu pasu Stasio Bružo paravde pogrindinei veiklai Vytautas buvo pasiustas į Jurbarcko valsčių Lietuvos Laisvės gynėjų organizacijos įkūrėjo ir vado Petro Paulaičio žinion. Pagal šios organizacijos užduotį, artėjant frontui, 1944 m. vasarą Vytautas su aštuonių kovotojų grupe išvyko į Vokietiją mokytis partizaninės kovos veiksmų.

1944 m. gruodžio 18 d. Vytautas Svilas kartu su trimis bendražygiais léktuvu buvo atskraidintas į Lietuvą ir parašiutu nusileido miške netoli Lekėčių. Veikė partizanų dalinyje Raseinių rajone. Turėdamas suklastotus dokumentus, įsitarbino Jurbarko gimnazijoje, atliko partizanų dalinio žvalgybininko ir ryšininko užduotis, perdaivinėjo korespondenciją, platino partizaninę spaudą.

1945 m. birželio 22 d. V. Svilas suimtas. Po žiauraus tardymo nuteistas 20 metų katorgos darbams. 1946 m. išvežtas į Vorkutos anglies kasyklas. Išsekės ir sirgdamas pateko į ligoninę. Vėliau dirbdamas sanitariu baigė medicinos felcerių kursus ir paskirtas kasyklų felceriu.

Vorkutoje, pirmoje kapitalinėje šachtoje, V. Svilas dalyvavo organizuojant kalinių streiką. Palaikė ryšius su kitais lageriais (per išvykas su jo sukurta krepšinio komanda), 62 lagerje platino lageryje leidžiamą "Varpą" ir kitą pogrindinę literatūrą.

1954 metais Vorkutoje Vytautas Svilas su Edvardu Lau galu vadovalo Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos pirmos kapitalinės šachtos komitetui. Drąsiai dalyvavo kalinių streikuose ir 1954–1955 metais.

Šiuo eilučių autorė su ištremties grižusia mama 1954 m. rugpjūčio mén. aplankė Vorkutoje įkalintą tėvą Juozą

1954 m. Vorkuta, 1-osios kapitalinės šachtos krepšinio komanda. Iš dešinės – V. Svilas, komandos kapitonas

Gruši (tada jau buvo leidžiamai pasimatytu su artimaisiais). Vytautas Svilas sumanė man, 18 metų mervinai, nelegalių parodyti šachtą ir surengti susitikimą su joje dirbusiais lietuviavais. Apie šį rizikinį išvykį tėvelis vėliau knygoje "Sudužusi malda" rašė: "Baisi laukimo įtampa buvo, kai kai Danguolė išėjo į kapitalinę šachtą pas mano draugus, su kuriais ir jis susirašinėjolaiškais. Vytautas Svilas išvykė į Vokietiją. Buvo įsitikinės, kad ten Lietuvaijis būsių naudingesnis, nes čia okupantų ir lietuviškių talkininkų saugumiečių buvo ypatingai "saugomas". Tuo tikslu fiktyviai vedė repatrijuojančią į Vakarų Vokietiją šilutiškę A.S. Tačiau valdžia su „žmona“ išvykti neleido. Tada Vytautas Svilas atsisakė SSR pilietybės. Po ilgų pastangų 1966 m. gruodžio 2 d. jam pavyko išvykti į Vakarų Vokietiją.

Aplankės Kanadoje gyvenusia seserį Aldoną Kraig (motina žuvo 1945 m. Vokietijos bombardavimo metu), grįžo į Vakarų Vokietiją, dirbo mokytoju Vasario 16-osios lietuvių gimnazijoje. Aktyviai reiškėsi ir politinėje visuomeninėje veikloje, raše straipsnius išeivijos spaudoje, organizavo BALF pagalbą Lietuvos likučiams, nuo okupantų nukentėjusiams bičiuliams ir bendraminčiams.

Vytautas kelis kartus kaip turistas buvo atvykęs į Lietuvą. 1970 m. jam lankantis Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos slaptame suvažiavime,

koordinatorius Vytautas Rabiukis kreipėsi į rajono mero savivaldybės Svietimoskyrių dėti daugiau pastangų stiprinant moksleivių patriotinį auklėjimą, padėti materialiai jamžinant Laisvės kovotojų atminimą, nes dabar tai daroma tik buvusių politinių kalinių ir tremtinių aukomis. Beje, Kazlų Rūdos savivaldybės teritorijoje jie pastatė net 25 paminklus.

Dalyviai skaitė partizanų atminimui skirtus eileraščius, renginių baigė pakiliai sugiedodami "Marija Marija".

**Algimantas LELĘŠIUS,
Marijampolės Tauro
apyg. partizanų
muziejaus darbuotojas**
Autoriaus nuotr.

kistų nuvežė į Brestą ir prieverta ištrėmė per sieną bei teisės įvažiuoti į Lietuvą. Sovietų spaudoje pasirodė jis ir jo draugus šmeižiantys straipsniai – "Balfo emisaras", "Atsargiai BALF".

Gyvendamas Vokietijoje Vytautas Svilas buvo renkas į Vokietijos lietuvių bendruomenės garbės teismą ir valdybą. Du kartus atstovavo Vokietijos lietuvių bendruomenei Pasaulio LB teisme Toronte – 1978 m. V Seime ir 1988 m. VII Seime..

1986 m. su savo gimnazijos mokiniais dalyvavo VLIK organizuotoje demonstracijoje Vienoje, Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje. Demonstrantai reikalavo laisvės Lietuvai. Nenuostabu, kad vėliau, per Maskvos centrines televizijos laidas, juodinancias Sajūdį, V. Svilas piktais išvadintas užsienio žvalgybos diversantu.

1991 m. Vytautas Svilas vėdė jį aplankiusių katorgos draugo dukterį Emą Pakutinskaitę, bet į Lietuvą grįžti ar joje apsilankytį negalėjo dėl sunkios, nepagydomas ligos. Vytautas mirė 1992 m. balandžio 10 d., palaidotas Vokiečių, šalia Vasario 16-osios lietuvių gimnazijos esančiose Hiutzenfeldo kapinėse.

Vytautas Svilas buvo vienas iš pirmųjų 1940 m. rezistentų, karo metų desantininkas, partizanas, politinis kalinių, visą savo gyvenimą aktyviai veikęs rezistencinėje kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės, patriotiškai auklėjės lietuvių jaunuomenę. Jo gyvenimas – akivaizdus to meto daugelio lietuvių gyvenimo atspindys.

Žmonos Emos rūpesčiu Kaune, prie negrąžinto Svilų namo tvoros iš Radastų gatvės pusės, pastatyta atminimo lenta, o VI forto kalnelyje – tautodailininko Ipolito Užkurnio atminimo paminklas – Rūpintojėlis.

**Danguolė ŽEMAITIENĖ,
LLKS narė**

Atlikę pareigą Tėvynei

Rugsėjo 30 d. netoli Višakio Rūdos (Kazlų Rūdos sav.), gūdžiamame Pilypų miške, šalia buvusios Tauro apyg. Žalgirio rinkt. Šarūno būrio partizanų slėptuvės, dabar – tik likusios duobės, prie LGGRTC pastatyto paminklinio ženklo, pakiliai skambėjo partizaniška daina. Liudininkų teigimu, ten 1950 metų žiemą apsupta priešų, didvyriškai kovojo partizanų Sutkų šeima: vyras, žmona ir duktė. Į slėptuvę imestas prieš granatas partizanai spėdavo išmesti atgal. Kol... kartą pavėlavavo. Sužeistieji garbingai žuvo, prieš tai spėjė sudeginti dokumentus. Pasakojama, kad iš ventiliacijos angos vinguriavo melsvo dūmelio kaspinas. Partizanų kūnai buvo

išniekinti Jankuose.

Paminkliniam ženkle išryšta: "Tauro apygardos Žalgirio rinktinės partizanams. Šioje vietoje buvusiam bunkseryje 1950 m. sausio 31 d. žuvo Vincas Sutkus-Senukas, g. 1907 m., Ona Sutkuvienė, g. 1913 m., Bronislava Sutkutė-Šidlauskiene, g. 1931 m." „Tamošbūdžio kaime 1949 m. lapkričio 19 d. žuvo Valentinas Sadauskas-Velėna, g. 1922 m., Juozas Naujokas-Upelis, g. 1930 m.“

Paminklinis ženklas pastatytas kauniečių Onos ir Albino Staugaičių iniciatyva. Albino Staugaitis-Žvalgas, Valentino Sadausko-Velėnos pusbrolis, kartu partizanavo su renginyje dalyvavusiu partizanu Juozu Armonaičiu-

Triupu Vito Puišio-Meškos būryje.

Sv. Mišias už žuvusius iš Višakio Rūdos bažnyčioje aukojo kunigas Vidmantas Striokas, paminklini ženkla pašventino Kazlų Rūdos parapijos kunigas Ignas Plioraitis.

Renginyje dalyvavo žuvusios partizanės Onos Sutkuvienės dukterys – Jadyga Petkūnienė ir Dalia Sutkuvienė, dokumentinės knygos apie Žalgirio rinktinės partizanus autorė Birutė Runaitė-Šidlauskiene, Kazlų Rūdos miškų urėdas Albertas Zdakevičius, aktyviai prisidėjęs prie paminklinio ženklo pastatymo, svečiai iš Kauno, Kazlų Rūdos.

Algimantas LELEŠIUS

Prie pašventinto paminklinio ženklo

Skelbimai

Spalio 21 d. (šeštadienį) atidengsime paminklą Kęstučio apyg. Butageidžio rinkt. vadui **Jonui Kentrai-Rūteniui**. **12 val.** šv. Mišios Laukuvos bažnyčioje, po jų vyksime prie paminklo, į Dvarvycių k., 3 km nuo Laukuvos, prie kelio Laukuva–Sila. Kviečiame dalyvauti.

Spalio 21 d. (šeštadienį) Radviliškyje bus šventinamas Kryžius okupacijos ir genocido aukoms atminti. **11 val. šv. Mišios** Radviliškio parapijos bažnyčioje. Po šv. Mišių važiuosime į kapines. Ten bus atidengtas ir pašventintas paminklas. Grįžę pabendrausime prie bendro stalo. Kviečiame radviliškiečius, buvusius tremtinius, politinius kalinius, rezistentijos dalyvius ir nukentėjusiuosius nuo okupacijų. Teirautis tel. (8 422) 57 161, 54 621, 52 575.

Spalio 21 d. (šeštadienį) 11 val. Kauno IX forto muziejuje (Žemaičių pl. 73) įvyks Kauno IX forto muziejaus ir „Igarkičių“ brolės organizuojamas renginys „**Tėvyne, Tėvyne brandžiausia, Tu motina mūsų esi**“, skirtas lietuvių tremtinii meno saviveiklos įkūrimo Igarkoje 55-osioms metinėms. Renginio metu bus pristatyti parodos: „Lietuvių tremtinii meno saviveiklos Igarkoje 55-osios metinės“ ir „Lietuviai Igarkoje (Krasnojarsko kraštas)“.

Malonai kviečiame atvykti į Kauno IX forto muziejų: iš stotelės „Kauno pilis“ autobusais Nr. 23, 35 važiuoti iki stotelės „Kauno 9-ojo forto muziejuς“ Sargėnuose, iš stotelės „Kauno pilis“ mikroautobusais Nr. 93, 96, 132 važiuoti iki Sargėnų. Informacija tel. (8 37) 377 715, 377 748, el.p. jmencium@zebra.lt

Spalio 21 d. (šeštadienį) 11.30 val. Mažeikių r. Sedos bažnyčioje bus aukoamos šv. Mišios už 1948 m. žuvusius Žemaičių apyg. Alkos rinkt. štabo partizanus. Po šv. Mišių Darginės miške, prie kelio Sedai-Barstyčiai, bus pašventintas atminimo ženklas.

Spalio 27 d. (penktadienį) 11 val. Žemės ūkio rūmuose (K. Donelaičio g. 2, Kaunas), didžiojoje salėje, II a., į suvažiavimą kviečiami žemės savininkai, dėl įvairių priežasčių dar neatgavę žemės nuosavybės. Dalyvių registracija – nuo **9 val.** Smulkesnė informacija tel. (8 37) 740 713 antradieniais **11–14 val.** ir ketvirtadieniais **14–17 val.**; el. paštu: ruta.zabieliene@gmail.com

Informuojame

Knygų tremties ir rezistentijos tematika galite įsigyti LPKTS būstinių knygynelyje, Kaune, Laisvės al. 39.

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
El. paštas: tremtinys@erdves.lt , LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3880. Užs. Nr.

ILSEKITĖS RAMYBĖJE

Pranciškus Kundrotas

1926–2006

Gimė Žaltynu k., Šakių r., ūkininkų šeimoje. 1949 m. buvo ištremtas į Sibirą – Irkutsko sr. Bodaibo r. Po metų, atsiradus galimybėi, atvažiavo pas ištremtus tėvus į Irkutsko sr. Olehono r. Chužyro gyv. Ten sutiko likimo draugę, sukūrė šeimą, sulaukė sūnaus. 1958 m. su šeima grįžo į Lietuvą. Apsigyveno žmonos téviškėje – Jurbarko r. Girdžių k. Dirbo statybose, dalyvavo saviveikloje, giedojo bažnyčios chore. Buvo aktyvus Sajūdžio dalyvis ir LPKTS narys.

Palaidotas Žiežmarių kapinėse.

Užjaučiame žmoną, sūnaus ir dukters šeimas.

LPKTS Kaišiadorių filialas

Leokadija Sipavičiutė-Sadūnienė

1926–2006

Gimė Ukmergės aps. Musninkų valsč. (dabar Širvintų r.) Smailių k. ūkininkų šeimoje. Sovietams okupavus Lietuvą, Leokadija išstojo į Didžiosios Kovos apyg. partizanų ryšininkų gretas, turėjo slapyvardį Nendrė. 1945 m. kartu su seserimi Ona, slapyvardžiu Audra, buvo areštuotos ir kankintos. Tačiau neprisipažino ir nieko neišda-

vė. Buvo paleistas. Leokadija ir toliau buvo ryšininkė. 1951 m. su tėvais, broliu ir seserimi ištremta į Tomsko sr. Dirbo miško darbus. 1954 m. sukūrė šeimą su tremtiniu Kazimieru. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Buvo aktyvus Sajūdžio dalyvė.

Palaidota Vilniaus Rokantiškių kapinėse.

Užjaučiame vyra, seserį ir broli.

LPKTB taryba

Aleksandras Bogumilo

1940–2006

Gimė Varėnos r. Vaidagių k. gausioje ūkininkų šeimoje. 1951 m. šeima buvo ištremta į Krasnojarsko kr. Kansko r. Nikolajevkos k. 1957 m. grįžo į Lietuvą, dirbo kolukyje. Mokėsi, įgijo suvirintojo specialybę ir iki pensijos dirbo AB „Markučiai“. Sukūrė šeimą, užaugino dukterį, sūnų ir artimuosius.

LPKTS Vilniaus filialas

Vytautas Alseika

1930–2006

Gimė Gudalių k. Skuodo r. mažažemių valstiečių šeimoje. Augo kartu su seserimi Aldona. Sedos vidurinėje mokykloje baigė devynias klasės. Besimokydamas susipažino su prie Platelių ir Žemaičių Kalvarijos veikusiais partizanais. Rūpinosi jų reikalais ir fotografavo. Suėmus partizanus, saugumas rado nuotraukų ir nustatė fotografą. 1951 m. Vytautas buvo suimtas. Kalėjo Baškirijos lageriuose. 1955 m. grįžo į Lietuvą. Vedė, užaugino dukterį.

Nuo širdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Klaipėdos filialas

Janina Žurauskaitė-Čarkienė

1950–2006

Gimė tėvų tremties vietoje – Tomsko sr. Parbiko r. Sosnovkos k. Į Lietuvą grįžo 1967 m., tačiau nebuvo leista gyventi ir dirbti savame krašte. Apsigyveno Latvijoje. Vėliau baigė Rokiškio vid. mokyklą, išstojo į Vilnius finansų technikumą. Baigusi dirbo Rokiškio taupomojoje kasoje, pašte. Užaugino tris sūnus ir dukterį.

Palaidota Rokiškio r. Panemunio kapinėse.

Užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Rokiškio filialas

SL 289

Redaktorė - Jolita Navickienė
Redakcija: Aušra Šuopytė,
Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė

Tremtinys

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Autoriaus nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Kaina 1,20 Lt